

Sundhedsstyrelsens information om meningokoksygdom

Hovedbudskaber

De mest almindelige symptomer på meningokoksygdom er hurtigt ind-sættende høj feber, muskelsmerter og påvirket almentilstand. Har perso-nen også meningitis vil nakke- og rygstivhed ofte forekomme. Småblød-ninger i huden, der viser sig som røde eller blårøde punkter på størrel-se med et knappenålshoved eller større kan også forekomme og er ofte et symptom på alvorlig sygdom.

Tidlig behandling er meget vigtig, og ved mistanke om meningokok-sygdom skal man straks kontakte læge, alternativt tilkalde ambulance på 1-1-2.

Selvom man har fået forebyggende behandling og/eller er blevet vaccine-ret, skal man stadig reagere på symptomer, idet ingen af delene giver fuldstændig beskyttelse mod meningokoksygdom.

1 Meningokoksygdom

Meningokoksygdom kan vise sig som meningitis (hjernehindebetændelse) eller som blodfor-giftning eller som begge dele samtidig. Sygdommen skyldes bakterier, som kaldes meningo-kokker.

Sygdommen er sjælden og kun lidt smitsom, så der opstår derfor sjældent flere end ét tilfælde. Men da det drejer sig om alvorlig sygdom, skal man alligevel være på vagt, hvis andre i de nærmeste omgivelser har fået påvist sygdommen.

Den vigtigste forholdsregel er opmærksomhed over for sygdomstegn, da tidlig behandling er meget vigtig. Ved tidlig behandling vil de fleste blive fuldstændig helbredt.

Når der forekommer et tilfælde af meningokoksygdom, vil de nærmeste kontakter blive sat i fo-rebyggende behandling og i de fleste tilfælde også vaccineret.

2 Symptomer og behandling

Meningokoksygdom kan udvikle sig livstruende i løbet af få timer. Det er derfor vigtigt at rea-gere på symptomer, der kan være tegn på meningokoksygdom.

Sygdommen kan i begyndelsen ligne influenza. Feberen kan indtræde pludseligt og være ledsa-get af kulderystelser eller kramper. Inden for 1-2 døgn stiger temperaturen til 39-40° C. Der er ofte stærk hovedpine, kvalme, opkastninger og manglende lyst at spise og drikke. Den syge bli-ver døsigt eller urolig, forpint og irritabel og måske uklar. Ved meningitis kan der være nakke-rygstivhed, så foroverbøjning af hovedet er smertefuldt og vanskeligt.

Meningokokksygdom kan også medføre ledsmerter (som skyldes en betændelsestilstand) eller småblødninger i huden, der viser sig som røde eller blå-røde punkter på størrelse med et knappenålshoved.

Det er vigtigt at være opmærksom på, at symptomerne på meningokokksygdom hos spædbørn ofte er anderledes end hos den øvrige befolkning. Blandt spædbørnene viser symptomerne sig ofte ved, at børnene er mindre aktive, ikke vil spise eller drikke, græder ved mindste berøring og blive tiltagende sløve og kaster op.

Meningokokksygdom behandles under indlæggelse på sygehus. Sygdommen kan næsten altid helbredes, hvis behandlingen indledes tidligt i forløbet.

3 Smitteforhold

Meningokokkerne spredes fra person til person med smådråber, der opstår ved hoste og nysen.

Mange mennesker bærer meningokokker i næse og svælg, uden at de af den grund bliver syge. Uden for kroppen dør bakterierne hurtigt. Sygdommen overføres ikke via madvarer. Der er ikke grund til særlig rengøring af legetøj eller lokaler.

Personer, der får meningokokksygdom, er næsten altid blevet smittet af en tilfældig, rask smittebærer, og ikke af en patient med meningokokksygdom.

4 Forebyggelse

Det er meget vigtigt, at man er opmærksom på sygdomstegn og tilkalder læge ved mindste mistanke om meningokokksygdom.

Når der har været et tilfælde af meningokokksygdom, tilbydes forebyggende behandling med antibiotika og/eller vaccination til de nærmeste kontakter, oftest husstanden. Dette sker efter aftale mellem den behandlende læge og Styrelsen for Patientsikkerhed. I de fleste tilfælde gives den forebyggende behandling som én tablet.

Hvis der forekommer mere end ét tilfælde af meningokokksygdom i samme husstand eller i samme område inden for kort tid, vurderes det konkret, om en større kreds end de nære kontakter skal vaccineres og/eller have forebyggende behandling.

Selvom forebyggende behandling med antibiotika er effektiv, giver den ikke fuldstændig beskyttelse mod sygdomsudvikling. Derfor skal man stadig være opmærksom på sygdomstegn.

Vaccinen giver god beskyttelse efter nogle uger, men kun over for den meningokoktype, man er vaccineret imod – hos et mindretal af de vaccinerede har vaccinen dog ingen effekt. Beskyttelsen svinder efter nogle år.